

Reszkető Petra
Független szakértő
Igazgató, kutató (Budapest Intézet)

Kísérő levél

Pályázat az Integritás Hatóság Korrupcióellenes Munkacsoport tevékenységében való közreműködésre

Tisztelt Integritás Hatóság!

Ez úton jelzem részvételi szándékomat az Integritás Hatóság (IH) *Korrupcióellenes Munkacsoportjának* munkájában. A Budapest Intézet (BI) alapító tagjaként és vezető kutatójaként, egyben adat-elemzésben és tény-alapú közpolitika-formálásban hívó közgazdászként fontosnak tartom az átlátható/nyílt kormányzati működés jó gyakorlatainak (újra)honosítását, a közpénzgazdálkodás hatékonyságának és elszámoltathatóságának javítását.

Közpolitikai elemzőként húsz éves tapasztalatra támaszkodhatok olyan kezdeményezések támogatásában, értékelési és hatás-vizsgálati projektek kivitelezésében, melyek:

- Hazai és nemzetközi (EUs) fejlesztési források jobb célzását, eredményességét és hatásosságát erősíthetik.
- Hazai központi és helyi (ön)kormányzati intézmények és vállalatok által gyűjtött adatok és kezelt adatbázisok érdemi felhasználását és újra-hasznosíthatóságát javíthatják.
- A közpénzből finanszírozott közjavak (például, közvilágítás, úthálózat) és közszolgáltatások (kiemelten, közoktatás, egészségügyi ellátások, sérülékeny csoportok társadalmi integrációja) minőségi javulását eredményezhetik, illetve
- Általában véve, a különböző szektorok (lásd, kormányzati, civil, üzleti) érintettjei közötti párbeszédet ösztönözhetik - a kölcsönösen érthető nyelv megtalálásával, valamint a hosszú távú, közös (nemzeti) érdekek felfedésével.

Úgy gondolom, hogy adat-értő és -elemző szakértőként különös felelősségem van a közpolitikai döntéshozók tájékoztatásában, számukra nem magán/párt-érdek, hanem közjó-vezérelt közpolitikai javaslatok kidolgozásában épp úgy, mint abban, hogy civil szervezeteket és információ-éhes állampolgár társaimat segítsem abban, hogy követni tudják, megértsék, netalán a döntéshozókkal és a köztisztviselőkkel partnerségben végig gondolják, mire lehetne elkölteni és hogyan kellene felhasználni a mi adóforintjainkat, illetve az EU állampolgárok által befizetett adót.

A 2000-es években először akadémiai ifjú kutatóként, majd kormányzati tisztviselőként szereztem tapasztalatot abban, hogy érdemes és mi célravezető a kormányzati intézmények (minisztériumok és háttérintézmények) teljesítmény-vezérelt működésének kialakításában. A BI megalapítása óta számos hazai és nemzetközi projekt vezetője és résztvevője voltam, melyek vagy a nyílt kormányzás, felelős költségvetési

tervezés és közpénzgazdálkodás, vagy pedig egyszerűen a fiskális átláthatóság és kiszámíthatóság erősítését célozták, e célokért tett kormányzati intézkedések előrehaladását és progresszivitását értékelték.

A Nyílt Kormányzati Együttműködés (*Open Government Partnership, OGP*) és a Nemzetközi Költségvetési Partnerség (*International Budget Partnership, IBP*) hazai szakértőjeként részem volt abban, hogy Magyarország csatlakozott ezen nemzetközi kezdeményezésekhez a 2010-es évek elején, kialakulni látszott egy együttműködésre nyitott párbeszéd a különböző kormányzati, civil, és üzleti szektorból jövő érintettek között az akkortájt felállított, Magyar Kormány által koordinált munkacsoportokban. Ugyanígy, az EU fejlesztési források tervezésének, a kapcsolódó operatív programok végrehajtásának nyomon követésének és végül egyes intézkedések értékelésének aktív alakítójaként láttam, hogy a szakmai, civil és üzleti szektorból jövő visszacsatolások előremutató gondolkodást serkentenek és segíthetik a fejlesztési források hatékonyabb és hatásosabb felhasználását.

Meggyőződésem, hogy ez minden érintett számára egy tanulási folyamat, mely az utóbbi években megszakadt. Az évtized elején még működő munkacsoportok működése ellehetetlenült és/vagy tetszhalottá vált. 2016-ban Magyarország kilépett az *OGP*-ből, egyre rosszabbul teljesít az *IBP* úgy-nevezett '[nyílt költségvetés' rangsoraiban](#) (*Open Budget Index rankings*); és legújabb fejleményként elkeserítő látni, hogy az Európai Bizottság által végzett átvilágítás szerint a közadatok minőségét illetően a legutolsó az EU tagországai között (lásd, [Open Data Maturity Report legfrissebb kimutatása](#)).

A miértek-re összetettek a válaszok, és a megoldások egyik (de fontos megjegyezni, hogy nem kizárólagos) gyógyszere lehet a most felállított Integritás Hatóság, illetve a Hatóság által kezdeményezett munkacsoport.

Közgazdász elemzőként és szakpolitikai programok értékelőjeként céлом, hogy a munkacsoport tevékenységéhez változatos módon járuljak hozzá – lásd:

- ⇒ a kormányzati intézmények, hatóságok és hivatalok átláthatóságát javító javaslatokkal,
- ⇒ állampolgári részvételiségre építő módszerek népszerűsítésével és értékelésével,
- ⇒ az átlátható és kiszámítható közpénzgazdálkodást célzó kormányzati reform előkészítésével, kapcsolódó nemzetközileg is elismert gyakorlatok beajánlásával,
- ⇒ a közérdekű adatokhoz és információkhoz való hozzáférés, általában véve a közadatok minőségének javítására és újra-hasznosíthatóságának feltételeire tett javaslatok ismétlésével, valamint
- ⇒ a közszektor átalakításának teljesítmény-orientált és szolgáltatási minőség-vezérelt irányelveinek kidolgozásával.

Tenném mindezt ugyanakkor azzal a fenntartással, hogy elkerülhetetlennek látom a munkacsoport kormányzati szerepének és társadalmi hasznosságának rendszeres értékelését. Hosszú távú tagságomat így ezen értékelés függvényében tudom garantálni. Megítélésem szerint, a munkacsoport legitimitásának és hasznosságának mérőföldkövei az alábbi kezdeményezések felkarolása és belátható időn (lásd, max. egy év) belüli megvalósítása:

1. Az EU forrás-felhasználás adatbázisának nyílt-adat sztenderdek szerinti közzététele: kedvezményezett szintű bontásban, automatikus adat-feldolgozásnak megfelelő formátumban a

palyazat.gov.hu portálon (jelenleg ez az adatbázis regisztráció után sem tölthető le - sem .xls-, sem .csv-formátumban).

2. Az információszabadság törvény (CXII/2011) felülvizsgálatának kezdeményezése és átlátható, társadalmi és szakmai konzultációjának facilitálása.
3. Az IH Korrupcióellenes Munkacsoport működésének, üléseinek példamutató dokumentációja a szélesebb civil, szakmai és üzleti nagyközönség számára betekintést és adott esetben érdemi részvételt nyújtó működtetésének biztosítása (lásd minimálisan: az ülések előkészítő anyagainak, napirendjének és jegyzőkönyvének nyilvánossá tétele, a féléves napirendek társadalmi konzultációra való bocsátása, a nem-kormányzati felek által tett javaslatokra és észrevételekre adott hivatalos válaszok teljes körű közzététele).

A munkacsoport tagjai közé való felvétel esetén arra fogok törekedni, hogy a fenti ügyekben és minden további, a hazai vagy EUs közpénzek felhasználását, a központi és önkormányzati működés átláthatóságát javító kezdeményezéshez pro-aktívan hozzájáruljak. Ha és amennyiben a fentiek, illetve bármely más előremutató intézkedés szisztematikus hátrítását, fennakadását és/vagy ellehetetlenülését tapasztalom, vagy akár csak a Korrupcióellenes Munkacsoport jelentőségének és legitimitásának társadalmi megkérdőjelezését, fenntartom kilépésem azonnali jogát.

Esetleges bizalmukat és szakmai partnerségüket előre is köszönve – tisztelettel,

Reszkető Petra (MPhil, MA)
Független szakértő
Igazgató, kutató (Budapest Intézet)

Budapest, 2022. november 24.